

راهبردها و الزامات تنظیم بازار ارز

دکتر مهدی فتح اله، رییس موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

ایسنا

در سال ۱۳۸۹ با نقدی کردن یارانه ها در پی تخصیص بهینه تر منابع ، تلاش شد تا قیمت آب، برق، گاز و فرآورده های نفتی واقعی شوند، اما هنوز واقعی کردن قیمت ارز که تعیین کننده قیمت واردات، صادرات و رقابت پذیری آنها در بازارهای داخلی و خارجی است به طور جدی اجرایی نشده است.

به نظر می رسد در تنظیم بازار ارز یک نکته مغفول مانده و آن اینکه بازار ارز را نمی توان همچون بازار میوه شب عید با ذخیره سازی و استفاده از ذخایر تنظیم کرد. زیرا بازار ارز برخلاف بازار میوه شب عید با فشارهای متراکم شده قبلی ناشی از رشد نقدینگی، تورم و تثبیت نرخ ارز روبه رو است. همچنین میزان عرضه لازم برای تنظیم بازار عملا نامحدود است. زیرا حجم نقدینگی و امکان نقد کردن سپرده های بانکی و سهام شرکت ها و تبدیل آن به تقاضا برای ارز، تقاضایی چندین برابر ذخایر ارزی کشور می تواند ایجاد کند.

بنابراین با تزریق ارز در میان مدت و بلندمدت قادر به تنظیم بازار ارز نخواهیم بود و تنها می توان انفجار قیمت ارز را به تاخیر اندازد.

تا زمانیکه رشد نقدینگی و تورم کنترل نشود و تثبیت مصنوعی نرخ ارز و سود بانکی متوقف نشود، تنظیم بازار ارز در بهترین حالت تنها در مقاطع کوتاه میسر خواهد بود و هرچه در اصلاح آن بیشتر تعلل شود در آینده شوک های پدیده تری را در بازار شاهد خواهیم بود.

آنچه که ضرورت دارد ابتدا تاکید بر کنترل تورم از طریق انضباط مالی و پولی است و در مرحله بعدی توجه به این نکته است که با وجود تورم در داخل، ثبات نسبی نرخ ارز با بهره گیری از منابع ارزی، نتیجه ای جز کاهش رشد تولید و اشتغال در کشور، افزایش بی رویه واردات، تضعیف صادرات و افزایش وابستگی به درآمدهای نفتی به بار نخواهد آورد.

زمان برای تصمیمات قاطعتر و کامل تر اندک است اکنون تیم اقتصادی کشور باید برای ایجاد رونق در اقتصاد، منابع حاصل از هدفمندی یارانه ها را بسرعت به بخش صنعت هدایت و نرخ ارز واقعی را نیز اصلاح کند تا صادرات رونق گیرد. دولت نیز در این راستا باید منابع حاصل از هدفمندی یارانه ها و

بیمه های بیکاری را افزایش دهد و برای افرادی که تاکنون کاری پیدا نکرده اند، پوشش های بیمه ای
برقرار کند.